

Kingdom of the Netherlands

акцент
ЕКСПЕРНО-АНАЛІТИЧНА ГРУПА

Центр політико-правових
реформ

АНАЛІТИЧНА ЗАПИСКА
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПУБЛІЧНОГО ЗВІТУВАННЯ
ГОЛОВНИХ РОЗПОРЯДНИКІВ
КОШТІВ ОБЛАСНОГО БЮДЖЕТУ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЗА ПІДСУМКАМИ 2016 РОКУ

Тернопіль • 2017

**Аналітична записка
за результатами публічного звітування головних
розпорядників коштів обласного бюджету
Тернопільської області за підсумками 2016 року**

УДК 352:336.146(477.84)

ББК 65.9(4Укр)261.3

А 64

Авторський колектив:

Володимир Горин, Богдан Малиняк, Віталій Письменний, Василь Тарас, Володимир Чубатий.

А64 Аналітична записка за результатами публічного звітування головних розпорядників коштів обласного бюджету Тернопільської області за підсумками 2016 року / В. Горин, Б. Малиняк, В. Письменний, В. Тарас та ін.; за ред. Б. Малиняка, В. Тараса. – Тернопіль : ФОП Осадца Ю.В., 2017. – 32 с.

ISBN 978-617-7516-13-1

Це видання здійснене в межах реалізації проекту «Посилення спроможності організацій громадянського суспільства у регіонах України впливати на органи державної влади та місцевого самоврядування з метою прискорення реформ», який фінансується Програмою МАТРА Посольства Королівства Нідерландів в Україні.

УДК 352:336.146(477.84)

ББК 65.9(4Укр)261.3

ISBN 978-617-7516-13-1

При повному або частковому відтворенні матеріалів даної публікації посилання на видання обов'язкове.

© Громадська організація «Експертно-аналітична група «Акцент», 2017.

© ФОП Осадца Ю.В.

ЗМІСТ

ЧАСТИНА I ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПУБЛІЧНОГО ЗВІТУВАННЯ ТА ПОВНОТА ПРЕДСТАВЛЕНОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	6
ЧАСТИНА II ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ	10
ЧАСТИНА III АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ОБЛАСНОГО БЮДЖЕТУ.....	13
ВИСНОВКИ.....	30

*Немає жодних «державних грошей»,
є тільки гроші платників податків.*

Маргарет Тетчер

Бюджет є тим механізмом, через який влада будь-якого рівня (державна, регіональна чи місцева) реалізує свої повноваження і функції. Від того, наскільки враховані пріоритети (суспільства) чи конкретної громади при формуванні бюджету, чи раціонально та ефективно використовуються сплачені громадянами податки та в якому обсязі повертаються населенню у вигляді суспільних послуг, значною мірою залежить рівень добробуту кожного окремого громадянина, конкурентоспроможність економіки та успішність країни.

Кошти платників податків мають спрямовуватися саме на максимальне задоволення потреб громадян у конкретних медичних чи освітніх послугах, сприяння фізичному та культурному розвитку особистості, а не фінансування медичних чи освітніх закладів, установ культури тощо. Фінансування закладу саме по собі далеко не завжди означає надання потрібних людям послуг.

Досягти цього не вдасться без активного впливу громадськості на процеси ухвалення владних рішень у бюджетній сфері, без контролю за ефективністю використанням бюджетних коштів, включаючи і контроль з боку громадянського суспільства. Особливої ваги ці проблеми набувають в умовах розширення повноважень органів місцевого самоврядування та децентралізації бюджетних ресурсів.

Як показує досвід, ефективним інструментом участі громадськості в бюджетному процесі зарекомендувало себе публічне звітування головних розпорядників коштів обласного бюджету Тернопільської області, порядок проведення якого був визначений депутатами Тернопільської обласної ради п'ятого скликання за ініціативи учасників ГО «ЕАГ «Акцент».

Відповідно до Порядку публічного звітування головних розпорядників коштів обласного бюджету Тернопільської області, затвердженого рішенням Тернопільської обласної ради від 10 лютого 2015 року № 1885 (надалі – Порядок), кожен головний розпорядник коштів (надалі – ГРК) зобов'язаний за п'ять днів до публічного звітування оприлюднити на своєму сайті та на сайті обласної

державної адміністрації звіт про використанні кошти та про виконану роботу, а також на сайті обласної ради – реєстр укладених договорів. Публічні звітування повинні відбуватись щоквартально, у них мають право брати участь усі зацікавлені особи – вони можуть ставити запитання, висловлювати свою думку чи давати коментарі тощо.

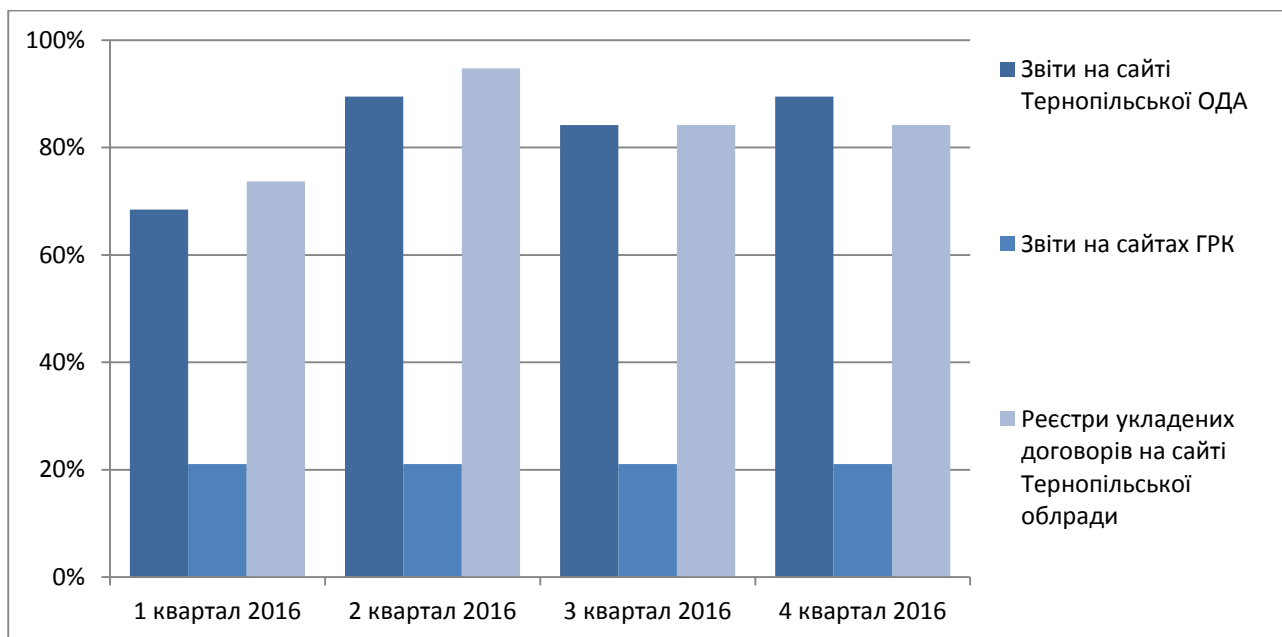
Матеріали публічного звітування про використання коштів обласного бюджету Тернопільської області, практика їх проведення були предметом нашого дослідження та викладені нижче.

ЧАСТИНА I

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПУБЛІЧНОГО ЗВІТУВАННЯ ТА ПОВНОТА ПРЕДСТАВЛЕНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

- 1.1. Відповідно до Порядку, публічне звітування ГРК має проводитись «...щоквартально, але не пізніше 1 числа другого місяця кварталу, наступного за звітним». Фактично, публічне звітування про використання коштів обласного бюджету 2016 року проводилося лише тричі – за другий і третій квартали та рік загалом. Взагалі не було проведене публічне звітування про використання коштів обласного бюджету за перший квартал 2016 року. Не повністю відбулося публічне звітування також за інші звітні періоди. Зокрема, станом на дату підготовки цієї аналітичної записки не відбувся публічний звіт про використання коштів обласного бюджету управлінням культури та управлінням з питань внутрішньої політики, релігій та національностей.
- 1.2. Порядок передбачає обов'язкове оприлюднення звіту головного розпорядника коштів про використання коштів обласного бюджету (надалі – Звіт) на офіційних сайтах головних розпорядників коштів та обласної державної адміністрації. Впродовж звітнього року більшість структурних підрозділів ОДА в повному обсязі зазначеної вимоги не виконали. В повному обсязі Звіти були оприлюднені лише на сайті Управління освіти і науки. За винятком Звіту за перший квартал 2016 року оприлюднені Звіти на сайті Управління охорони здоров'я. Не в повному обсязі оприлюднені Звіти на сайтах Департаменту соціального захисту населення, Управління екології та природних ресурсів, Управління фізичної культури і спорту. Відсутні Звіти на сайтах Управління культури, Управління з питань цивільного захисту населення, Відділу сім'ї та молоді, Відділу туризму. А Департамент економічного розвитку і торгівлі, Департамент агропромислового розвитку, Департамент фінансів, Управління розвитку інфраструктури, транспорту та енергозбереження, Управління містобудування та архітектури, Управління міжнародного співробітництва і фандрайзингу, Управління капітального будівництва, Управління з питань внутрішньої політики, релігій та

національностей, Відділ інформаційної діяльності, Служба у справах дітей не мали сайтів.

Рис. 1. Розміщення звітів і реєстрів укладених договорів на офіційних сайтах, у % до загальної кількості головних розпорядників

- 1.3. Залишається незручним розміщення Звітів на сайті обласної державної адміністрації. Звіти розміщені у розділі «Виконання бюджету». Втім, при наведенні курсору на цей розділ з'являється випадające меню з розділом «Інформація ГУ Державної казначейської служби України у Тернопільській області». Зрозуміло, що вибір цього пункту не передбачає одержання передбаченої Порядком інформації.
- 1.4. Низка бюджетних установ не дотримуються вимог пункту 3.1 Порядку щодо зазначення в Реєстрі укладених договорів найменування товарів, робіт або послуг. В цих Реєстрах у графі «Найменування товарів, робіт або послуг» часто зазначаються узагальнюючі групи товарів (наприклад, «крупини» чи загалом «продукти харчування»). Це унеможлиблює проведення аналізу рівня ціни за одиницю придбаних товарів, робіт, послуг. Такі факти зустрічаються в Реєстрах укладених договорів більшості головних розпорядників коштів.
- 1.5. Публічне звітування орієнтоване на оцінювання ефективності використання коштів обласного бюджету через розкриття інформації щодо визначених Порядком показників. Втім,

упродовж 2016 року спостерігались випадки не повного подання визначеної Порядком інформації. Якщо звіти про касові видатки та реєстри укладених договорів були оприлюднені повністю, то інформація про результати діяльності ГРК, підсумки виконання регіональних цільових програм була представлена вибірково. Окремі ГРК оприлюднили таку інформацію частково (Управління охорони здоров'я, Відділ сім'ї та молоді), інші – представили лише після звернення активістів громадських організацій (Управління культури), або не представили взагалі (Управління з питань внутрішньої політики, релігій та національностей).

- 1.6. Згідно Порядку, Звіти мають бути оприлюднені на офіційних сайтах не пізніше п'яти днів до публічного представлення. Впродовж звітнього року окремі ГРК порушували такі терміни оприлюднення Звітів. Зокрема, Звіти Департаменту соціального захисту населення, Департаменту агропромислового розвитку, Управління екології та природних ресурсів, Управління освіти і науки, Управління охорони здоров'я, Управління фізичної культури та спорту, Управління міжнародного співробітництва та фандрайзingu, Відділу сім'ї та молоді, Служби у справах дітей за перший квартал 2016 року були оприлюднені на сайті облдержадміністрації лише у червні місяці після інформаційного запиту голові ОДА та голові облради. Мало місце запізнiле розміщення Звітів окремих ГРК за інші періоди.
- 1.7. Суттєвою проблемою в організації публічного звітування залишається несвоєчасне інформування ГРК та громадськості про засідання комісії з цього питання, що створює труднощі всім учасникам процесу в плануванні участі та підготовці до нього. Регламентом Тернопільської обласної ради шостого скликання, затвердженим рішенням Тернопільської обласної ради від 10 лютого 2016 року № 61 функцію координування діяльності постійних комісій ради покладено на голову обласної ради. В попередні періоди склалася практика затвердження графіку проведення відкритих засідань постійних комісій з питання публічного звітування розпорядженням голови обласної ради. Однак, графік проведення зазначених відкритих засідань за

підсумками першого кварталу та 2016 року головою обласної ради не був затверджений.

- 1.8. Метою публічного звітування є залучення членів громади, науковців, журналістів, інших зацікавлених осіб до бюджетного процесу. В публічному звітуванні регулярно брали участь члени ГО «ЕАГ «Акцент», долучалися науковці кафедри фінансів ім. С.І. Юрія ТНЕУ, студенти факультету фінансів ТНЕУ. Однак, у звітному періоді на низькому рівні залишалася зацікавленість до публічного звітування журналістів, представників громадських організацій, в тому числі орієнтованих на галузеві проблеми, а також тих, хто декларує антикорупційну діяльність.
- 1.9. Аналіз представленої під час проведення публічного звітування інформації здійснювали учасники ГО «ЕАГ «Акцент». Результати аналізу використання коштів обласного бюджету регулярно оприлюднювалися на сторінці ГО «ЕАГ «Акцент» в соцмережі Facebook за адресою <https://www.facebook.com/ngo.accent/>. За період з 1 січня 2016 року кількість підписників на сторінку перевищила 500 осіб. Кількість переглядів окремих матеріалів досягала 2000. Це свідчить про зростання інтересу громадськості до проблематики ефективності використання бюджетних коштів.
- 1.10. Популяризація публічного звітування та залучення активної частини студентів до участі в громадському житті здійснювалась через проведення конкурсу студентських публікацій на тему «Використання коштів обласного бюджету Тернопільської області». Конкурс проводився спільно ГО «ЕАГ «Акцент», кафедрою фінансів ім. С.І. Юрія ТНЕУ за фінансової підтримки ГС «Рада бізнесу Тернопілля». Це сприяло популяризації серед студентів досліджень проблематики ефективності витрачання бюджетних коштів. Якщо у першому конкурсі взяло участь 10 студентів, статті яких були оприлюднені окремими інтернет-виданнями та друкованими ЗМІ, то в останньому конкурсі свої роботи на конкурс подав 31 студент. При цьому до участі в конкурсі вперше долучилися не лише студенти ТНЕУ, а й студенти з вищих навчальних закладів Одеси, Києва, Луцька.

ЧАСТИНА II

ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ

2.1. Результати проведеного аналізу засвідчили, що обласний бюджет не розглядається як фінансовий інструмент політики обласної влади, через який здійснюється активний вплив на економічні процеси та підвищення їх ефективності, реалізуються функції, покладені законодавством на обласну владу. Переконливим свідченням цього є те, що формування обласного бюджету Тернопільської області відбувалося відірвано від Програми соціально-економічного та культурного розвитку на 2016 рік (надалі – Програми) чи її проекту. Зауважимо, що Програма на 2016 рік так і не була затверджена обласною радою. Аналогічна ситуація спостерігається і в поточному році. Відсутні у публічному доступі і програми діяльності структурних підрозділів обласної державної адміністрації.

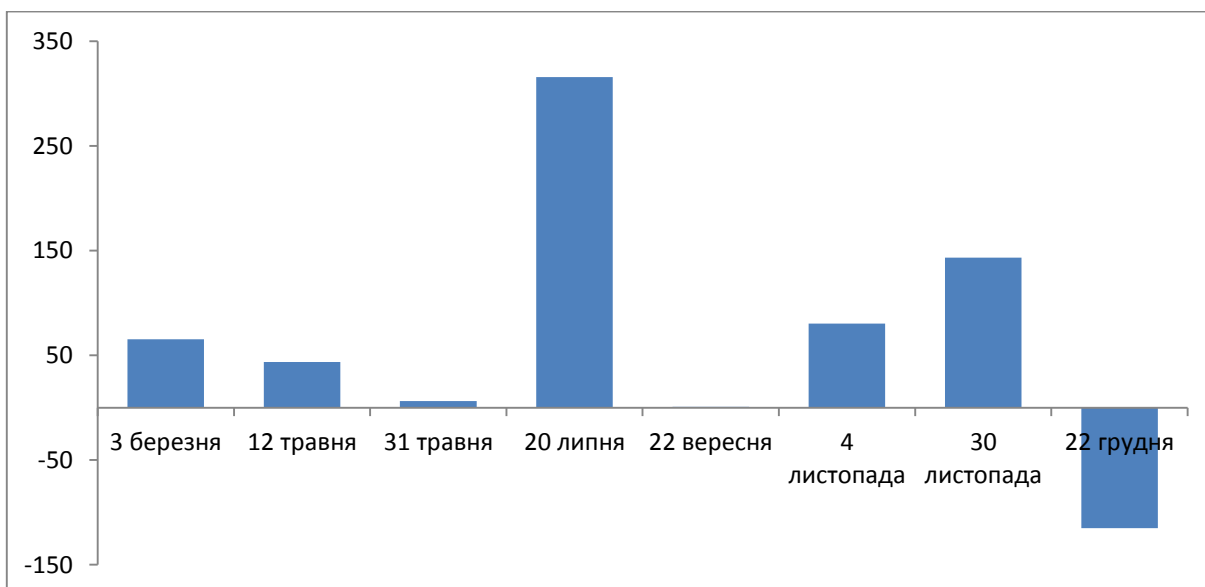
На наше переконання, розробка та реалізація обласного бюджету має передбачати чітке узгодження бюджетних програм з пріоритетами Програми соціально-економічного та культурного розвитку області, на досягнення яких вони і мають бути націлені. Без цього не можливо забезпечити високий рівень ефективності використання бюджетних коштів.

2.2. При плануванні обласного бюджету Тернопільської області продовжує превалювати принцип «забезпечення фінансування сформованої мережі бюджетних установ і закладів, обласних комунальних підприємств», а не забезпечення населення якісними послугами, підвищення їхніх кількісних та якісних характеристик (охорона здоров'я, освітні та культурні послуги, розвиток фізичної культури і спорту тощо). У публічному доступі відсутня інформація ГРК про реформування та розвиток цих галузей, особливо на середньострокову перспективу, не кажучи про стратегічне бачення. При формуванні обласного бюджету не практикується планування коштів на окремі заходи з наступним проведенням конкурсів із визначення їх виконавця.

2.3. Процедура формування обласного бюджету не можна вважати прозорою. У публічному доступі відсутня у будь-якій формі інформація про визначення обсягів бюджетного фінансування

галузей, окремих структурних підрозділів. Обласна державна адміністрація та її структурні підрозділи практично не проводять публічних слухань з питань формування обласного бюджету, відсутня інформація про залучення експертного середовища до бюджетного процесу.

2.4. Звичною практикою в діяльності обласної влади стало часте внесення змін до затвердженого обласного бюджету. Так, впродовж 2016 р. до обласного бюджету Тернопільської області були внесені 9 змін, внаслідок чого загальний обсяг видатків бюджету збільшився на 539,9 млн грн (рис. 2). При цьому, лише частина внесених змін була зумовлена зміною обсягів міжбюджетних трансфертів, які обласний бюджет одержує від інших бюджетів. Інші зміни були пов'язані з спрямуванням залишків коштів, утворених на початок бюджетного року, перевищенням фактичних надходжень над плановими, в також зменшенням обсягів резервного фонду. Це може свідчити про низьку якість бюджетного планування або ж про цілеспрямоване намагання занижити ресурс при поданні проекту бюджету, коли до його ухвалення прикута максимальна увага. В експрес-аналізі проекту обласного бюджету Тернопільської області, який проводила ГО «ЕАГ «Акцент» було вказано на цей недолік, втім він не був врахований.

Рис. 2. Внесені зміни до видаткової частини обласного бюджету впродовж 2016 року, млн. грн.

- 2.5. В області склалася практика прийняття великої кількості регіональних програм. Так, на початок 2016 року обласною радою було затверджено 46 програм. Це свідчить про відсутність чітких пріоритетів діяльності, веде до «розпорошення» бюджетних коштів та недофінансування значної кількості програм. Загальною проблемою абсолютної більшості затверджених програм є відсутність чітко визначених цілей, а вказані у програмах результативні показники зазвичай є неконкретними та мають дискусійний характер. Це практично унеможлиблює оцінювання ефективності виконання програм, крім, звичайно, аналізу обсягу витрачених коштів обласного бюджету.
- 2.6. Характерною проблемою є значна невідповідність показників фінансування, передбачених в регіональних програмах та затверджених обласною радою видатків обласного бюджету на відповідні цілі. Фінансування значної кількості програм обласним бюджетом не планується взагалі, відповідне фінансування. Так, затвердженими обласними програмами, які діяли станом на початок 2016 року було передбачене фінансування заходів на загальну суму 61,6 млн грн. Натомість, обласним бюджетом на 2016 рік на їхнє фінансування було передбачено виділити 8,2 млн грн., або у 7,5 рази менше. Поряд із цим, на розгляд сесії обласної ради були винесені 8 нових програм, якими було передбачене фінансування заходів із обласного бюджету на загальну суму 32,4 млн грн. Втім, обсяги фінансування нових програм обласним бюджетом були визначені на рівні, майже вдвічі нижчому за необхідний.

ЧАСТИНА III

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ОБЛАСНОГО БЮДЖЕТУ

3.1. Департамент економічного розвитку і торгівлі

3.1.1. У 2016 році в рамках діяльності Департаменту економічного розвитку і торгівлі було організовано спектр заходів (майстер-класи, практикуми та ін.), спрямованих на підтримку і розвиток підприємництва в області. Найбільш коштовним заходом стало проведення Обласної конференції з перспективних напрямів розвитку підприємництва Тернопільщини (16,3 тис. грн). Однак, на наш погляд, практиковані Департаментом методи популяризації підприємництва є застарілими і малоефективними. Зокрема, викликає сумнів доцільність витрачання бюджетних коштів на випуск бізнес-каталогу «Бізнес-пропозиції Тернопільщини», оскільки виникають питання щодо каналів розповсюдження цього видання, його доступності для широкого кола потенційних інвесторів, об'єктивності та повноти відображених у ньому інвестиційних пропозицій.

На наш погляд, в час розвитку інформаційних технологій практика багатотиражного друку інформаційних матеріалів, бізнес-каталогів має відійти у минуле. У цьому ракурсі більш ефективним було б заснування відповідного Інтернет-ресурсу, де були б відображені бізнес-пропозиції суб'єктів господарювання Тернопільщини (з цією метою доцільно передбачити вільну можливість їхнього представлення для усіх зацікавлених сторін). Масована промоція цього ресурсу дасть можливість звернути увагу на інвестиційні можливості Тернопільщини значно ширшого кола потенційних інвесторів, а ефективність підтримки підприємництва буде значно вищою. Зауважимо, що подібна інвестиційна інтернет-платформа у 2016 році за сприяння ОДА та обласної ради створена у Львівській області, яка характеризується одними із найвищих показників інвестиційної ефективності серед регіонів України.

3.1.2. Департамент у 2016 році виступав відповідальним виконавцем Обласної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2015-2016 роки. На 2016 рік на реалізацію заходів в рамках виконання Програми мало б бути передбачено спрямувати 5 130,0 тис. грн. Однак, фактично за рік на фінансування цієї

програми обласним бюджетом було виділено 84,5 тис. грн, або в 61 раз менше, з яких витрачено 81,8 тис. грн.

3.1.3. Оприлюднений Департаментом економічного розвитку та торгівлі звіт про виконання програми розкриває лише інформацію про напрямки використання коштів обласного бюджету та проведені за їх рахунок заходи. Що стосується результатів виконання програми, її ефективності, то відповідні показники у звіті відсутні.

3.1.4. Реалізація програми, виходячи із звіту, зведена виключно до формального проведення круглих столів та семінарів. Поряд з цим, й досі не відновлена діяльність Тернопільського обласного фонду підтримки підприємництва, що, згідно програми, було передбачено здійснити ще у 2015 році; не проводилось у 2016 році здешевлення банківських позик через механізм часткового відшкодування відсоткових ставок за кредитами, залученими суб'єктами малого і середнього підприємництва; надання кредитів на поворотній основі суб'єктам підприємницької діяльності, які працюють у пріоритетних напрямках та ін. У публічному доступі відсутня інформація про проведення конкурсів на кращий бізнес-план підприємницької діяльності серед молоді, проведення обласного конкурсу «Молодий підприємець року» тощо. Зрештою, саму Обласну програму розвитку малого і середнього підприємництва на 2015-2016 роки пошукова система Google не знаходить.

3.2. Департамент агропромислового комплексу

3.2.1. У 2016 році Департамент агропромислового комплексу виступав відповідальним виконавцем п'яти програм: Комплексної програми розвитку агропромислового комплексу на 2016–2020 роки; Програми збільшення площ посадки та нарощування виробництва плодів і ягід в Тернопільській області у 2011–2025 роках; Програми розвитку виробництва картоплі та овочів у 2012–2020 роках; Обласної програми розвитку житлового будівництва на селі «Власний дім» на 2016–2020 роки та Програми створення і розвитку Центру (біржі) інновацій у Тернопільській області на 2016–2019 роки.

Проте Департаментом оприлюднені лише звіти про виконання Обласної програми розвитку житлового будівництва на селі «Власний дім» на 2016–2020 роки та частково Комплексної програми розвитку агропромислового комплексу на 2016–2020 роки. Інформація про стан виконання інших програм у публічному доступі відсутня.

3.2.2. Комплексна програма розвитку агропромислового комплексу на 2016–2020 роки передбачає шість напрямків діяльності (пріоритетних завдань): підтримка галузі тваринництва; оновлення машинно-тракторного парку; розвиток сільськогосподарської кооперації; підтримка переробної та харчової промисловості агропромислового комплексу; здешевлення кредитів шляхом відшкодування процентної ставки за користування кредитами комерційних банків та підготовка, підвищення кваліфікації кадрів для села. Однак, Департаментом оприлюднена інформація щодо виконання Програми лише в частині підтримки галузі тваринництва та розвитку сільськогосподарської кооперації. Інформація щодо виконання решти пріоритетних завдань Програми відсутня.

3.2.3. Пріоритетним завданням підтримки галузі тваринництва передбачені здешевлення вартості спермопродукції, закупівля азоту для зберігання спермопродукції, закупівля племінних бугаїв-плідників для отримання спермопродукції, закупівля лабораторного обладнання для підприємств, що надають послуги зі штучного осіменіння ВРХ та закупівля доїльних апаратів вітчизняного виробництва для індивідуальних селянських господарств в яких утримується не менше трьох корів.

На фінансування підтримки галузі тваринництва у 2016 році Комплексною програмою було передбачено спрямувати 1 140,0 тис. грн. Фактично в обласному бюджеті на ці потреби було заплановано 300,0 тис. грн, які використані повністю. Із них 80,0 тис. грн (Комплексною програмою передбачено 420 тис. грн) було використано на здешевлення вартості спермопродукції. Відповідно до завдань Комплексної програми, таке здешевлення передбачене для сільськогосподарських товаровиробників. Втім,

під час публічного звітування виявилось, що ТОВ «Тернопіль-промсервіс» та ПрАТ «Чортківське плепідприємство», які отримували кошти з обласного бюджету на зазначені цілі, техніків зі штучного осіменіння великої рогатої худоби у своєму штаті не мають. На практиці ці підприємства реалізують спермопродукцію за зниженою вартістю технікам зі штучного осіменіння місцевих господарств. Фактично, має місце здешевлення спермо продукції для приватних техніків, тоді як вартість спермо продукції для кінцевих споживачів не відома.

Ще 220,0 тис. грн., відповідно до Комплексної програми, було використано на закупівлю азоту для зберігання спермопродукції. За даними оприлюдненого департаментом Реєстру укладених договорів ТОВ «Тернопільплемсервіс» за статтю «Витрати на закупівлю азоту» 66,0 тис. грн були використані на закупівлю азоту і 40,0 тис. грн – на закупівлю бензину. ПрАТ «Чортківське племпідприємство» на придбання азоту використало 55,0 тис. грн і 40,0 тис. грн – на закупівлю бензину та дизельного пального. Однак, Комплексною програмою витрати на закупівлю бензину та дизельного пального не передбачені.

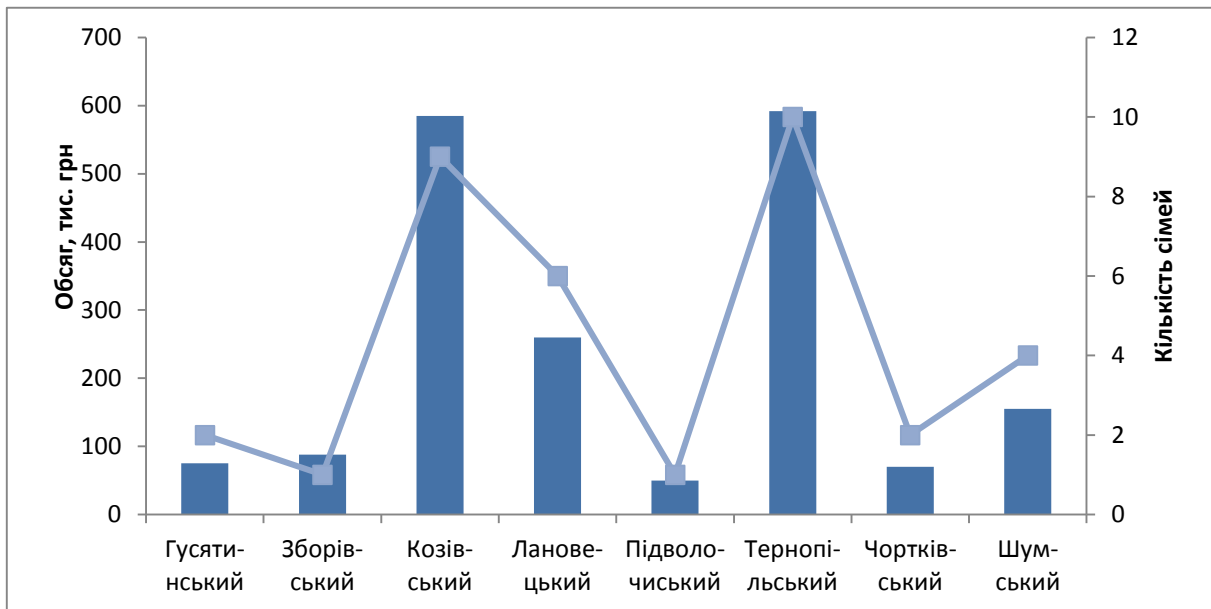
Закупівля племінних бугаїв-плідників для отримання спермопродукції (за Комплексною програмою 220,0 тис. грн) та доїльних апаратів вітчизняного виробництва для індивідуальних селянських господарств, в яких утримується не менше трьох корів (300,0 тис. грн) в обласному бюджеті передбачена не була.

3.2.4. На пріоритетні завдання оновлення машинно-тракторного парку (за Комплексною програмою 960,0 тис. грн), Підтримку переробної та харчової промисловості агропромислового комплексу (550,0 тис. грн), здешевлення кредитів шляхом відшкодування процентної ставки за користування кредитами комерційних банків (3 000,0 тис. грн) та підготовку, підвищення кваліфікації кадрів для села (350,0 тис. грн) кошти в обласному бюджеті передбачені не були. Це дає підстави вважати Комплексну програму імітацією активної діяльності та «підтримки» аграріїв.

3.2.5. Обласна програма індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» на 2016-2020 роки обґрунтовувалась

необхідністю вирішення, зокрема, демографічних проблем у сільській місцевості. Одним із наслідків зменшення чисельності населення області є те, що ключові галузі сільськогосподарського виробництва відчують нестачу необхідних за віком та освітою кадрів. Попри це, переважна кількість кредитів була надана особам, що проживають в Тернопільському районі поблизу обласного центру (рис. 3).

Негативний вплив на виконання програми індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» на 2016–2020 роки мав низький рівень поінформованості, відсутність належної координації з іншими підрозділами ОДА, зокрема Департаментом соціального захисту та органами місцевого самоврядування.

Рис. 3. Надані кредити у 2016 році на виконання програми індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» на 2016–2020 роки

3.4. Департамент соціального захисту населення

3.4.1. Департаментом соціального захисту населення не оприлюднена передбачена Порядком інформація про кількість місць в установах, кількість користувачів послуг, витрати в розрахунку на одного споживача, склад та чисельність персоналу в розрізі професій. Відсутність цієї інформації не дає можливості проаналізувати повною мірою ефективність використання коштів обласного бюджету в розрізі спеціалізованих установ.

- 3.4.2. Аналіз обсягів та спрямованості видатків обласного бюджету на соціальний захист населення дає підстави вважати, що головним завданням Департаменту залишається боротьба з соціальними проблемами та зниження їх гостроти, а не вжиття заходів з їх недопущення. Видатки бюджету сформовані таким чином, щоб забезпечити утримання існуючої мережі закладів соціального обслуговування.
- 3.4.3. Загальною проблемою закладів соціального обслуговування є незадовільний стан їх матеріальної бази. Актуальною також залишається проблема енергозбереження. Проте, в структурі видатків обласного бюджету на соціальний захист населення витрати капітального характеру були незначними. Відсутня інформація про заходи департаменту щодо залучення коштів з альтернативних джерел, в тому числі з Державного фонду регіонального розвитку.
- 3.4.4. Для регіональних цільових програм, виконавцем яких виступає Департамент соціального захисту населення, традиційно характерний вузький спектр цільової аудиторії (ветерани, військові із зони АТО та їх сім'ї, малозабезпечені особи). Інформація про охоплення заходами соціального захисту таких вразливих категорій населення, як внутрішньо переміщені особи, безпритульні, люди з обмеженими можливостями відсутня. Практично безальтернативною формою соціальної підтримки населення регіональними програмами визначені грошові виплати. Натомість альтернативні форми соціальної реабілітації внутрішньо переміщених осіб, ветеранів АТО, сімей загиблих учасників АТО програмами не передбачені.
- 3.4.5. Із 2,3 млн. грн., виділених з обласного бюджету коштів на виконання регіональних цільових програм у галузі соціального захисту населення близько двох третин було витрачено на забезпечення виплати щомісячної допомоги у розмірі 200,0 грн (доплата воїнам УПА, сім'ям загиблих в Афганістані та сім'ям загиблих учасників АТО). При цьому на виплати разової допомоги у розмірі від 100,0 до 500,0 грн було витрачено 133,3 тис. грн. Станом на початок 2016 року прожитковий мінімум в Україні для працездатних осіб був встановлений на рівні 1330,0 грн. Отже,

розміри одноразової допомоги за рахунок коштів обласного бюджету становили від 7,5% до 37,6% від розміру прожиткового мінімуму. Тому ефективність таких соціальних виплат та ступінь їх реального впливу на матеріальне становище реципієнтів досить сумнівні. Примітно, що на заходи, пов'язані з врученням медалей і грамот, покладанням квітів, виготовлення посвідчень у 2016 році було витрачено понад 50,0 тис. грн, а на допомогу громадянам за їхніми зверненнями – всього 33,0 тис. грн (в середньому по 218,5 грн на заявника) (табл. 1).

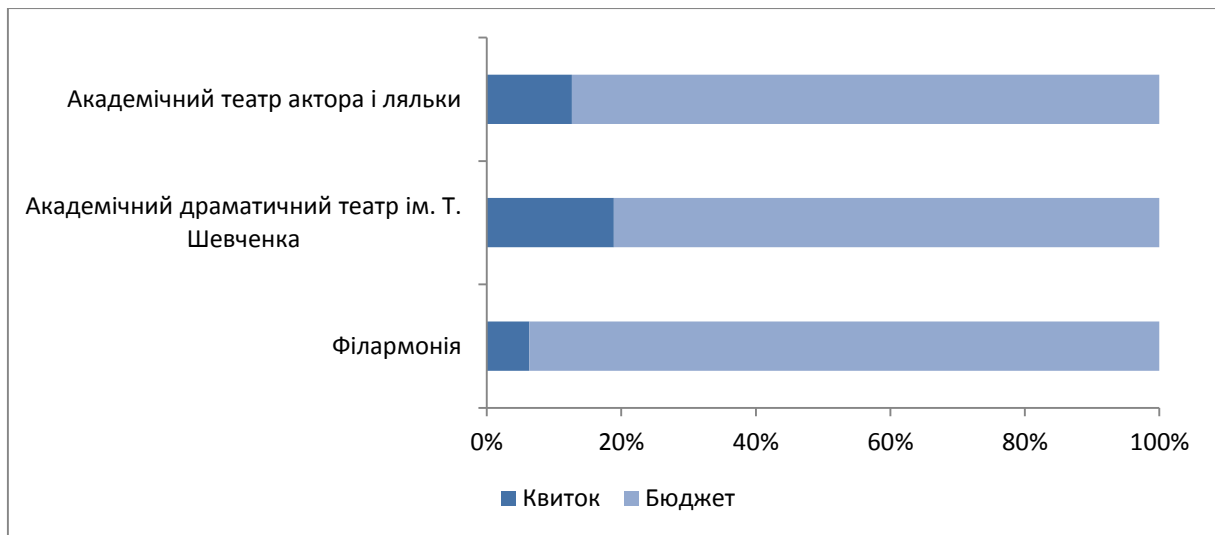
Таблиця 1

**Видатки на виконання регіональних цільових програм
у сфері соціального захисту**

Заходи	Видатки, тис. грн	Кількість охоплених осіб
Виконання регіональних програм, в т.ч.:	2337,50	1417
Одноразові допомоги у розмірі від 100 до 250 грн	108,25	542
Одноразові допомоги у розмірі 500 грн	25,00	50
Одноразові допомоги у розмірі 3 тис. грн сім'ям загиблих на Майдані	15,00	5
Одноразові допомоги у розмірі 20 тис. грн сім'ям загиблих учасників АТО	240,00	12
Одноразові допомоги по заявах (в середньому на одного заявника – 220 грн)	33,00	151
Щомісячні допомоги у розмірі 200 грн	1494,20	657
Інші видатки	67,71	–

3.5. Управління культури

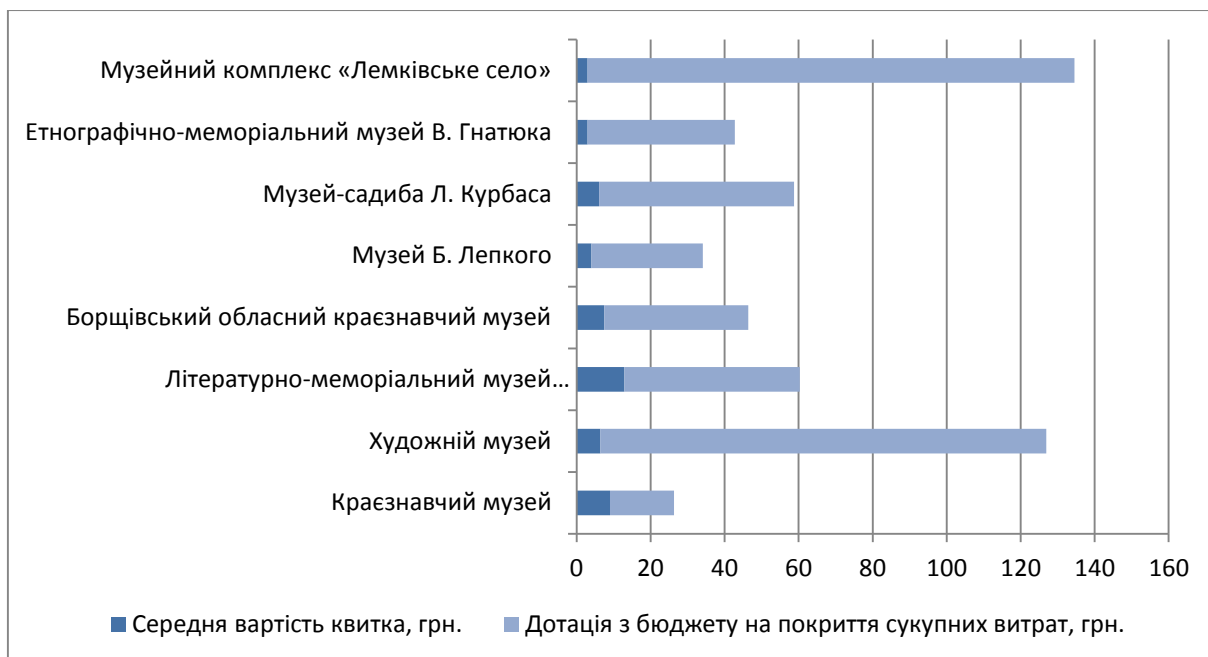
- 3.5.1. Публічний звіт про використання коштів обласного бюджету Управлінням культури за 2016 рік не відбувся. Повідомлення про засідання профільної комісії обласної ради, на якому планувалося заслухати цей звіт, було оприлюднене на сайті обласної ради в день засідання комісії – 15 березня 2017 року. На вимогу громадських активістів питання публічного звітування було перенесене на наступне засідання комісії, проведення якого було анонсоване керівництвом обласної ради і комісії в найближчий час. На час написання Аналітичної записки інформація про дату проведення публічного звітування управління культури відсутня.
- 3.5.2. Порядок передбачає ведення реєстру укладених договорів розпорядниками коштів нижчого рівня. Реєстри щоквартально не пізніше 15 числа місяця наступного за звітним кварталом мають бути подані у Тернопільську обласну раду і оприлюднені на її офіційному сайті в окремому розділі. Зазначена інформація за четвертий квартал 2016 року на сайті обласної ради відсутня.
- 3.5.3. Проведений аналіз видатків обласного бюджету на культуру вказав на доволі низькі показники затребуваності продукту, пропонованого культурно-мистецькими закладами, які отримують фінансування з обласного бюджету. Так, рівень заповнюваності глядацької зали у театральних закладах та обласній філармонії складає 40–60%, навіть незважаючи на порівняно низьку вартість квитків. У 4-х із 9-ти музейних закладів, фінансованих з обласного бюджету кількість відвідувачів, навіть з урахуванням безкоштовно розповсюджених квитків, складає від 3,2 до 7,4 тис. осіб за рік. Це свідчить про вкрай низький інтерес населення до їхніх експозицій, а також дає підстави стверджувати про слабку роботу керівництва музейних закладів з популяризації музейних послуг.
- 3.5.4. Залишається високим рівень дотаційності послуг музично-театральних та музейних закладів, фінансованих з обласного бюджету. Надходження від продажу квитків покривають від 6% (Філармонія) до 20% (ТООАДТ ім. Т. Шевченка) сукупних витрат на діяльність музично-театральних закладів (рис. 4).

Рис. 4. Співвідношення доходів від реалізації квитків і бюджету в мистецьких закладах

У 3-х із 8-ми музейних закладів цей показник складає менше 10%. Власні доходи 4-х із 8-ми музейних закладів за рік склали менше 6,0 тис. грн, а 7-ми із 8-ми закладів – менше 30 тис. грн. При цьому у всіх закладах, окрім Художнього музею, більше 80% сукупного контингенту відвідувачів за рік побували у музеї безкоштовно. З одного боку, враховуючи низьку вартість вхідних квитків (від 3,0 до 12,9 грн) (рис. 5), виникає питання щодо причин такої «благодійності», яка спричиняє значні обсяги недоотриманих доходів музейних закладів. З іншого боку, високий рівень безкоштовного відвідування музейних закладів може свідчити про практику приписування та штучного нарощування кількості відвідувачів з метою поліпшення показників звітності про результати діяльності.

3.5.5. Окремо слід відзначити, що у звітах обласних закладів культури, за винятком обласних бібліотек, відсутня інформація про залучення ними спонсорських та меценатських коштів. Це може свідчити про «патерналістську» орієнтацію керівників цих закладів лише на отримання бюджетних коштів.

Рис. 5. Співвідношення доходів від реалізації квитків і бюджету в музеях

3.5.6. Представлена Управлінням звітність про підсумки виконання регіональних бюджетних програм у галузі культури характеризується недостатньою інформативністю, оскільки через відсутність конкретних показників практично неможливо оцінити результативність відповідних видатків. Однак, головна проблема як фінансування закладів культури, так і виконання регіональних програм у цій галузі є те, що не окреслена стратегія розвитку культурної сфери області. Для прикладу, в рамках виконання Програми збереження культурної спадщини Тернопільської області на 2016–2020 роки передбачене створення археологічного музею-скансену. Разом з тим, у вільному доступі відсутня інформація, яка б містила обґрунтування доцільності створення такого музею, включно із витратами на створення, а також прогностичні показники його функціонування. Сумнівною є доцільність витрачання 712,7 тис. грн з обласного бюджету на програму поліпшення кінообслуговування населення області, що в умовах інформаційного суспільства виглядає архаїчним пережитком минулого.

3.6. Управління освіти і науки

3.6.1. У звітному році з обласного бюджету фінансувалися 5 спеціалізованих шкіл-інтернатів для дітей з вадами розвитку, в яких перебувало 655 дітей. Видатки в розрахунку на 1 дитину становили 73,3 тис. грн. Управлінням не оприлюднена передбачена Порядком інформація про кількість дітей-сиріт і дітей позбавлених батьківського піклування, які перебувають в таких школах-інтернатах. У публічному доступі немає стратегії розвитку таких закладів у контексті проголошеного на державному рівні пріоритетного розвитку інклюзивної освіти.

3.6.2. У 2016 році за рахунок коштів обласного бюджету утримувалося п'ять загальноосвітніх шкіл-інтернатів санаторного типу. В 76 класах цих шкіл перебувало 1069 учнів, або в середньому трохи більше 14 учнів у класі. Водночас, у Гримайлівській санаторній загальноосвітній школі-інтернаті показник наповнюваності класу становив 9,8 учнів, в Бережанській обласній комунальній загальноосвітній школі-інтернаті – 10,9 учнів. Згідно Наказу Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 року № 128 Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах із відповідними змінами і доповненнями максимальний рівень наповненості класів в таких типах шкіл визначений у 20 учнів. Видатки з розрахунку на 1 учня становили 46,4 тис. грн.

Потенціал окремих шкіл-інтернатів використовується неефективно. Так, якщо кількість днів відвідування учня в Коропецькому ліцеї-інтернаті складала 254 дні, то в Тербовлянському навчально-виховному комплексі – 94 дні, в Тербовлянському навчально-реабілітаційному центрі – 120 днів, у Тернопільській спеціальній ЗОШ-інтернаті I–III ст. – 129 днів, у Струсівській санаторній ЗОШ-інтернаті I–III ст. – 138 днів, колегіумі-інтернаті «Знамення» – 149 днів, Збаразькій санаторній ЗОШ-інтернаті I–III ст. – 150 днів, Бережанській обласній комунальній

ЗОШ-інтернаті I–III ст. з поглибленим вивченням трудового навчання – 152 дні.

Відсутня інформація про виконання такими закладами оздоровчої функції, натомість наведені відомості про навчання в цих закладах дітей з відповідної місцевості. Таким чином, можна стверджувати про дублювання функції щодо загальної освіти різними органами місцевого самоврядування, що призводить до погіршення ефективності видатків на освіту.

3.6.3. В області спостерігається гостра проблема з підготовкою робітничих кадрів. Підготовка спеціалістів часто ведеться без урахування попиту на певні спеціальності на ринку праці, стратегії розвитку економіки області. До формування регіонального замовлення на підготовку фахівців в закладах профтехосвіти області не залучаються спеціалісти департаменту економічного розвитку і торгівлі та інших структурних підрозділів ОДА, служб зайнятості, роботодавці. Відповідно до усталеної практики, плани набору на підготовку робітників окремих спеціальностей фактично складають керівники професійно-технічних навчальних закладів, орієнтуючись на популярність тієї чи іншої професії у потенційних учнів, а не на запити роботодавців. В підсумку, у 2016 році за регіональним замовленням закладів профтехосвіти області (крім м. Тернополя) не будуть набрані надзвичайно затребувані на ринку праці спеціалісти з швейного виробництва. На 40 осіб зменшений набір на професії в галузі будівництва, монтажних та ремонтно-будівельних робіт. Поряд з цим, майже третину всього регіонального замовлення складають професії зі сфери громадського харчування.

Для окремих професійно-технічних навчальних закладів області залишається характерною різнопрофільність у підготовці спеціалістів, коли в одному навчальному закладі навчають таких різних професій, як кухар і електрогазозварник, перукар-модельєр і тракторист-машиніст. Ці спеціальності потребують різної матеріально-технічної бази та різних викладачів.

Критичним питанням є розвиток матеріально-технічної бази закладів професійно-технічної освіти, яка, у більшості випадків, перебуває на рівні тридцятирічної давності. Втім, капітальні

видатки з обласного бюджету на професійно-технічні навчальні заклади вкрай низькі, що негативно впливає на рівень підготовки їх випускників.

Таблиця 2

Капітальні видатки закладів професійно-технічної освіти у 2016 році

Назва закладу	Сума, тис. грн	Частка у видатках	Назва закладу	Сума, тис. грн	Частка у видатках
ДНЗ "Вишнівецький ПЛ"	–	0,0%	ДНЗ "Хоростківський ПСГЛ"	27,2	0,5%
ДПТНЗ "Заліщицьке ВПУ"	73,0	0,8%	ДНЗ "Чортківське ВПУ"	88,2	0,6%
ДНЗ "Підволочиський ПЛ"	10,0	0,2%	Лановецька філія "ТПК ПВФП"	15,7	0,3%
ДНЗ "Почаївське ВПУ"	20,6	0,2%	ДНЗ "Шумське ПТУ"	21,6	0,4%
ДНЗ "Скалатський ПЛ"	–	0,0%	ДНЗ "Борщівський ПЛ"	20,1	0,4%
ДНЗ "Підгаєцький ПЛ"	–	0,0%	ПТУ №34 смт.Коропець	–	0,0%
ДНЗ "ТПК ПВФП"	–	0,0%	Зборівський коледж ТНТУ ім. І. Пулюя	–	0,0%
ДНЗ "Бучацьке ПТУ"	60,7	0,7%	Всього	337,0	0,3%

3.7. Управління охорони здоров'я

3.7.1. Касові видатки на фінансування установ управління охорони здоров'я із загального фонду обласного бюджету склали 574 837,6 тис. грн. Ще 20 512,0 тис. грн було спрямовано на фінансування медичних закладів за рахунок власних надходжень та 31 567,2 тис. грн за рахунок благодійних внесків і грантів. Таким чином, загальні видатки на медичні заклади управління охорони здоров'я з обласного бюджету склали 627 724,9 тис. грн. Крім цього, за рахунок бюджету розвитку обласні медичні заклади отримали 32 375,3 тис. грн, в тому числі 21 896,6 тис. грн. з Державного фонду регіонального розвитку. Із загального обсягу видатків на медичні установи 371 786,2 тис. грн, або майже 60%, витрачені медичними установами на виплату заробітної плати персоналу та нарахування на неї, 46 829,0 тис. грн (7,5 %) на оплату водопостачання та тепло-енергопостачання. На медикаменти

було використано 135 231,8 тис. грн (21,5%). З цієї суми 61 174,7 тис. грн (45,2% від усіх видатків на медикаменти) витрачено на медикаменти (переважно діаліз) в Тернопільській університетській лікарні, та ще 26 331,4 тис. грн (19,5%) витрачено на регіональні програми (гепатити, інсуліни, онкологія, СНІД). Видатки решти медичних закладів на медикаменти склали 47 725,7 тис. грн.

3.7.2. Завантаженість ліжкового фонду у абсолютній більшості стаціонарів денного перебування перевищує 300 днів (без врахування новоствореної лікарні-хоспісу). Однак, завантаженість ліжкового фонду в Чортківському обласному комунальному шкірно-венерологічному диспансері склала за звітний рік лише 240 ліжко-днів. Тобто, протягом року одна третина ліжок (7 із 20 наявних) в диспансері пустувала, тоді як витрати на заклад були профінансовані практично в повному обсязі.

3.7.3. Привертає увагу значне відхилення в середній тривалості лікування в стаціонарі одного хворого в однотипних протитуберкульозних закладах. Якщо в Заліщицькій обласній комунальній протитуберкульозній лікарні середня тривалість лікування складала 49 днів, то в Бережанському обласному протитуберкульозному диспансері – 74 дні, Кременецькому обласному протитуберкульозному диспансері – 93 дні, а в Кременецькому обласному протитуберкульозному диспансері – взагалі майже 107 днів. Це дає підстави вважати, що частина цих закладів втратили функцію лікувальної установи, а поступово перетворились на заклади соціального захисту.

3.7.4. Неповне використання ліжкового фонду, виконання медичними закладами функцій соціального захисту призводить, на нашу думку, до нераціонального використання коштів обласного бюджету, виділених на фінансування охорони здоров'я.

Виходячи із викладеного, логічним виглядає формування стратегії реформування обласної медицини, реструктуризації медичних закладів. Це особливо актуально у зв'язку із задекларованим урядом переходом до принципово іншої моделі медичного обслуговування населення, скороченням орієнтовної кількості ліжко-місць. Однак, в публічному доступі така стратегія відсутня.

3.7.5. Однією з форм фінансування видатків закладів охорони здоров'я є благодійні внески. Питання їхнього залучення й використання мають великий суспільний резонанс, оскільки в суспільстві вони часто асоціюються із протиправною діяльністю та зловживаннями зі сторони набувачів благодійної допомоги. За результатами публічного звітування в 2016 р. із 33 закладів охорони здоров'я благодійні внески отримували 20 закладів на загальну суму 31,6 млн. грн. Близько половини цієї суми (15,3 млн грн) отримала Тернопільська університетська лікарня. 62% від загального обсягу благодійної допомоги було спрямовано на придбання медикаментів, решту (38%) були використані на придбання предметів і матеріалів, продуктів харчування, оплату послуг, капітальні видатки.

3.8. Управління фізичної культури та спорту

3.8.1. Управлінням фізичної культури і спорту передбачена Порядком інформація про виконану роботу та реалізовані заходи впродовж 2016 року не оприлюднена. Внаслідок цього оцінити ефективність використання Управлінням коштів обласного бюджету не можливо.

3.8.2. У звітному році на фінансування фізичної культури і спорту з обласного бюджету (без урахування регіональних програм) було спрямовано 17 444,8 тис. грн. Із цієї суми на функціонування обласних установ було спрямовано 9 317,2 тис. грн, на фінансування фізкультурно-спортивних заходів безпосередньо управлінням фізичної культури і спорту – 3 545,3 тис. грн. Ще 4 582,2 тис. грн було направлено організаціям, що мають статус громадських об'єднань. Серед них найбільше коштів отримували «старі» фізкультурно-спортивні товариства «Динамо», «Колос», «Спартак», «Буревісник». При цьому, у відкритому доступі відсутні критерії, які слугували основою для вибору цих організацій на фінансування фізкультурно-спортивних заходів, які функції вони повинні виконувати, яких результатів досягати. Інформація про напрямки використання бюджетних коштів не оприлюднена. Ми не можемо виключати, що за рахунок коштів обласного бюджету фінансують і витрати на адміністрування цих громадських

організацій, включаючи виплату заробітної плати їх управлінському персоналу.

3.8.3. Управлінням фізичної культури і спорту не практикується оголошення грантів на проведення тих чи інших фізкультурно-спортивних заходів, в тому числі на умовах співфінансування, що дозволило б стимулювати ширше залучення громадян, місцевих громад до фізкультури і спорту, сприяло б їх об'єднанню в спортивні клуби за інтересами.

3.8.4. У звітному році Управління фізичної культури і спорту було відповідальним виконавцем трьох регіональних програм: Програми розвитку олімпійського руху в Тернопільській області на 2015–2018 роки; Програми розвитку футболу в Тернопільській області на період 2015–2020 роки та Програми розвитку водних видів спорту у Тернопільській області на 2015-2018 роки.

Фінансування з обласного бюджету Програми розвитку олімпійського руху в Тернопільській області на 2015–2018 роки становило 300 тис. грн, з яких 74,5% коштів було спрямовано на покриття адміністративних видатків відділення НОК України і тільки 25,5% коштів витрачені на організацію спортивних заходів. Тобто, фактично з обласного бюджету фінансувалася виконавча дирекція обласного відділення громадського об'єднання НОК України, а не організація та проведення спортивно-масових заходів.

На фінансування Програми розвитку футболу в Тернопільській області на період 2015–2020 роки у звітному році було використано 179,9 тис. грн із передбачених обласним бюджетом 200,0 тис. грн. Заходи, визначені програмою, були виконані не в повному обсязі. Зокрема, не було проведено обласні змагання серед ветеранів, будівництво спортивних майданчиків за місцем проживання, у місцях відпочинку та навчальних закладах, конкурс «Краще футбольне поле» та інші.

Інформація про виконання Програми розвитку водних видів спорту у Тернопільській області на 2015–2018 роки управлінням фізичної культури і спорту не оприлюднена.

3.9. Управління з питань внутрішньої політики, релігій та національностей

3.9.1. В рамках публічного звітування Управління оприлюднило лише звіт про касові видатки та реєстр укладених договорів. Примітно, що звіт про касові видатки містив інформацію виключно про загальну суму видатків без їхнього розподілу за окремими заходами чи бюджетними програмами. Відтак, проаналізувати раціональність та ефективність використання коштів обласного бюджету Управлінням з питань внутрішньої політики, релігій та національностей було не можливо.

3.9.2. Характерними ознаками видатків обласного бюджету на роботу Управління з питань внутрішньої політики, релігій та національностей були такі:

- застосування застарілих підходів до розповсюдження інформації. Зокрема, 47,6 тис. грн було направлено на випуск друкованої продукції (книг, брошур) середнім тиражем 1–110 примірників. Зважаючи на те, що суспільні послуги, фінансовані з обласного бюджету мають поширюватись на усе населення області (1,06 млн. мешканців), ефективність такої практики є вкрай сумнівною. На наш погляд, більш доцільною у цьому ракурсі є підготовка книг та буклетів в електронному форматі та їхнє активне поширення в Інтернет-просторі;

- безальтернативний вибір постачальника окремих видів товарів чи послуг. Так, 100% квітів (14,5 тис. грн), а також транспортних витрат (22,6 тис. грн) були придбані в одного суб'єкта господарювання. При цьому витрати на придбання товарів і послуг (зокрема, транспортних перевезень, організації кава-брейку) є вищими за аналогічні показники інших структурних підрозділів Тернопільської ОДА.

ВИСНОВКИ

1. Публічне звітування є ефективним інструментом контролю та оцінки ефективності використання бюджетних коштів, про що свідчить зростання зацікавленості до діяльності ГО «ЕАГ «Акцент» та збільшення популярності її публікацій. Це сприяє долученню громадськості до управління бюджетом, подоланню відчуженості між владою і суспільством
2. Незважаючи на те, що звітування проводиться вже два роки, воно й досі не набуло інституційної стійкості. В низці випадків передбачені Порядком заходи і дії органів влади відбулись лише під тиском громадськості. Спостерігається недостатня координація процесу публічного звітування з боку керівництва обласної ради.
3. Результати звітування не розглядаються органами обласної влади, як експертна оцінка їхньої діяльності. Відсутня реакція ОДА та її структурних підрозділів на результати публічного звітування, висловлені зауваження і рекомендації.
4. Видатки обласного бюджету не розглядаються як дієвий інструмент з чітко визначеними пріоритетами для досягнення визначених економічних і соціальних завдань регіонального розвитку. В основу планування видатків обласного бюджету покладено фінансування потреб установ (насамперед на оплату праці працівників, комунальні послуги тощо), а не надання послуг та виконання роботи, які мають суспільну цінність. Така система не стимулює до реформування галузей.
5. Органами влади не здійснюється системний контроль за раціональним та ефективним використанням коштів обласного бюджету. Слабкий інтерес до проблематики ефективності витрачання коштів спостерігається також з боку депутатського корпусу обласної ради.

6. Інерційним залишається нерозуміння більшості громадських організацій важливості участі в бюджетному процесі, контролю за ефективністю використання бюджетних коштів, у визначенні пріоритетів діяльності місцевої влади щодо надання суспільних послуг, протидії корупції.

**Аналітична записка
за результатами публічного звітування головних
розпорядників коштів обласного бюджету
Тернопільської області за підсумками 2016 року**

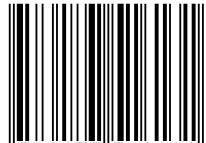
Підписано до друку 11.05.2017.
Формат 60x 84/16. Гарнітура Times New Roman.
Папір офсетний 80 г/м². Друк електрографічний.
Умов.-друк. арк. 1,86. Обл.-вид. арк. 1,22
Тираж 100 примірників. Замовлення № 05/17/2-6.

Видавець та виготувач:
ФОП Осадца Ю.В
м. Тернопіль, вул. Винниченка, 9/7
тел. (0352) 40-08-12, (0352) 40-00-63, (097) 988-53-23

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої
справи до державного
реєстру видавців, виготівників і
розповсюджувачів видавничої продукції
серія ТР № 46 від 07 березня 2013 р.*

ISBN 978-617-7516-13-1

9 786177 516131 >